

Een gezonde gemeente vinden!?

Waar let je op en wat zijn de rode vlaggen?

Een gezonde, bijbelse gemeente vinden is niet altijd eenvoudig. Misschien ben je verhuisd en zoek je een nieuwe gemeente. Misschien ben je tot de conclusie gekomen dat je huidige gemeente een richting is ingeslagen waar je ernstige vragen bij hebt. Of misschien merk je dat wat een gemeente op haar website belijdt, niet altijd overeenkomt met wat er in de praktijk wordt gepreekt en geleerd.

Dat laatste maakt het zoeken naar een gemeente soms ingewikkeld. Vrijwel iedere kerk heeft tegenwoordig een pagina met 'Wat wij geloven', en die kan heel goed klinken. Maar wat een gemeente werkelijk gelooft, blijkt uiteindelijk niet alleen uit haar geloofsbelijdenis. Het blijkt ook uit de prediking, het onderwijs, de boeken die worden aanbevolen, de sprekers die worden uitgenodigd en de manier waarop leiding wordt gegeven.

Hoe vind je dan een gemeente waar je geestelijk kunt groeien? En welke **rode vlaggen** kunnen je helpen om onderscheid te maken?

Zoek geen perfecte gemeente

Voordat we naar rode vlaggen kijken, is het belangrijk om eerst iets anders vast te stellen.

Er bestaat geen perfecte gemeente.

Iedere gemeente bestaat uit mensen die nog onderweg zijn. Voorgangers, oudsten en gemeenteleden maken fouten en hebben niet allemaal dezelfde inzichten. Ook oprechte christenen kunnen op bepaalde punten van mening verschillen over wat de Bijbel leert.

Dat betekent niet dat leer onbelangrijk is. Integendeel. De Bijbel roept ons op om te waken over het evangelie en om onderwijs te toetsen. Maar we moeten wel onderscheid maken tussen verschillen van inzicht en ernstige afwijkingen van de kern van het christelijk geloof.

Een verschil van mening over bijvoorbeeld de doop, de inrichting van de gemeente of de uitleg van bepaalde profetieën hoeft een gemeente niet on-Bijbels te maken. Wanneer het evangelie echter wordt verdraaid, fundamentele waarheden over Christus worden ontkend of schadelijke leerstellingen structureel worden gepromoot, ligt dat anders.

De Bijbel roept ons op:

"Onderzoek alles, behoud het goede en vermijd alle kwaad, in welke vorm dan ook."

1 Tessalonicenzen 5:21-22 **NBV21**

Een gezonde houding is daarom niet *zoek een gemeente waar je het in alles mee eens bent*.

Maar zoek een gemeente die in haar kern trouw wil zijn aan Jezus Christus en Zijn Woord.

Kijk verder dan de geloofsbelijdenis

Een geloofsbelijdenis of pagina 'Wat wij geloven' is een goed beginpunt. Lees wat een gemeente zegt over de Bijbel, God, Jezus Christus, redding en het christelijke leven.

Maar stop daar niet.

Soms is er een verschil tussen de officiële geloofsbelijdenis en wat er in de praktijk wordt geleerd. Een gemeente kan bijvoorbeeld een herkenbaar orthodoxe geloofsbelijdenis hebben, terwijl bepaalde opvattingen over voorspoed, genezing, apostelen, profeten of geestelijke strijd via andere kanalen een belangrijke plaats hebben gekregen.

Vraag daarom niet alleen: **Wat zegt de gemeente dat zij gelooft?**

Vraag ook:

- Wat wordt er daadwerkelijk gepreekt?
- Welke boeken en cursussen worden aanbevolen?
- Wie worden als gastsprekers uitgenodigd?
- Met welke organisaties werkt de gemeente samen?
- Wat leren jongeren en nieuwe gelovigen?
- Welke onderwerpen krijgen opvallend veel aandacht?

Een gemeente wordt niet alleen gevormd door wat op haar website staat, maar ook door wat zij regelmatig onderwijst, aanbeveelt en stimuleert.

Rode vlaggen: signalen om serieus te onderzoeken

Een rode vlag betekent niet automatisch dat een gemeente verkeerd of on-Bijbels is. Eén ongelukkige uitspraak, één lied of één gastspreker is eigenlijk nooit voldoende om een definitief oordeel te vellen.

Een rode vlag is in de eerste plaats een signaal om verder te kijken en vragen te stellen.

Maar wanneer meerdere signalen samenkomen of wanneer een bepaald patroon zichtbaar wordt, kan er reden zijn tot ernstige zorg.

1. De geloofsbelijdenis en de praktijk komen niet overeen

Een van de eerste dingen om op te letten is de vraag of een gemeente werkelijk leeft en leert overeenkomstig wat zij officieel belijdt.

Soms klinkt de geloofsbelijdenis uitstekend, maar blijkt in preken, conferenties, boeken of kringen een heel andere nadruk aanwezig te zijn. Dan is het verstandig om niet alleen af te gaan op mooie woorden op een website.

Vraag jezelf af: Komt wat ik zie en hoor overeen met wat deze gemeente officieel zegt te geloven?

2. Bijbelteksten worden vooral gebruikt om eigen ideeën te ondersteunen

Een gezonde prediking probeert te ontdekken wat de Bijbeltekst werkelijk zegt. Dat betekent niet dat iedere preek vers voor vers door een Bijbelboek hoeft te gaan. Maar de context van de Schrift moet wel serieus worden genomen.

Een waarschuwingssignaal ontstaat wanneer Bijbelteksten voortdurend uit hun verband worden gehaald of slechts dienen als een soort springplank voor de ideeën, ervaringen of overtuigingen van de spreker.

De gemeente in Berea wordt geprezen omdat zij het onderwijs dat zij hoorde aan de Schrift toetste:

“De Joden in Berea waren welwillender dan die in Tessalonica, want ze luisterden vol belangstelling naar hun verkondiging en bestudeerden dagelijks de Schriften om te zien of het inderdaad waar was wat er werd gezegd.” Handelingen 17:11 NBV21

Het gaat dus niet om kritiek om de kritiek. Het gaat om de vraag: Is dit werkelijk wat de Bijbel leert?

▶ 3. Bijzondere openbaringen mogen nauwelijks worden bevraagd

God is niet afhankelijk van onze verwachtingen of systemen. Tegelijkertijd geeft de Bijbel christenen nooit de opdracht om iedere geestelijke claim kritiekloos te accepteren.

Wanneer iemand zegt: ‘*God heeft tegen mij gezegd...*’, kan dat een enorme invloed hebben op anderen. Juist daarom is toetsing belangrijk.

“Veracht de profetieën niet, maar toets alles en behoud het goede.” 1 Tessalonicenzen 5:20-21 NBG

Een gezonde gemeente creëert ruimte voor toetsing. Een ongezonde cultuur ontstaat wanneer leiders of bekende bedieningen niet bevraagd mogen worden, omdat kritiek wordt gezien als verzet tegen God zelf.

Hoe meer gezag aan een persoonlijke openbaring wordt toegekend, hoe belangrijker verantwoordelijke toetsing wordt.

▶ 4. Er worden beloften gedaan die de Bijbel niet zonder meer doet

We mogen God om genezing bidden. We mogen vertrouwen op Zijn zorg en voorziening. Maar de Bijbel belooft nergens dat iedere christen in dit leven altijd gezond, welvarend en succesvol zal zijn.

Daarom is voorzichtigheid geboden wanneer mensen leren dat ziekte, financiële problemen of andere moeilijkheden altijd het gevolg zijn van onvoldoende geloof, verkeerde woorden of een gebrek aan geestelijke overwinning.

Dergelijke leer kan bijzonder schadelijk zijn. Mensen die ondanks hun geloof ziek blijven, een gebed niet verhoord zien worden of financiële problemen ervaren, kunnen gaan denken dat het probleem bij hun geloof ligt.

Het christelijke leven kent echter niet alleen overwinning en zegen, maar ook lijden, volharding en afhankelijkheid van God.

Een boodschap die alleen ruimte heeft voor succes, kan mensen slecht voorbereiden op de werkelijkheid van het christelijke leven.

▶ 5. Spectaculaire ervaringen krijgen meer gewicht dan de Bijbel

Wonderen, gebed, genezing en bijzondere geestelijke ervaringen komen in de Bijbel voor. We hoeven daar niet bang of cynisch over te doen.

Maar een probleem ontstaat wanneer ervaringen niet meer aan de Schrift worden getoetst, of wanneer iemand als geestelijker wordt beschouwd omdat hij of zij indrukwekkende ervaringen heeft gehad.

Een gezonde gemeente leert mensen niet om ervaringen te verachten, maar om ze op de juiste plaats te zetten.

Een ervaring kan indrukwekkend zijn en toch verkeerd worden geïnterpreteerd. De waarheid wordt uiteindelijk niet bepaald door wat wij ervaren, maar door God en Zijn Woord.

▶ 6. De aandacht verschuift van Christus naar bijzondere leiders

Gezond leiderschap is waardevol. De gemeente heeft voorgangers, oudsten, leraren en andere bedieningen nodig. Maar christelijk leiderschap hoort mensen uiteindelijk niet afhankelijk te maken van één bijzondere persoon.

Wees daarom alert wanneer een gemeente sterk draait om de persoonlijkheid, de visie of de bijzondere zalving van één leider. Zeker wanneer die persoon nauwelijks gecorrigeerd mag worden of wanneer kritiek automatisch wordt afgedaan als ongeestelijk, is voorzichtigheid geboden.

Een gezonde leider wijst niet voortdurend naar zichzelf, maar naar Christus.

▶ 7. Problematisch onderwijs komt via de achterdeur binnen

Niet alles wat in een gemeente wordt geleerd, komt vanaf de kansel.

Soms is de zondagse prediking redelijk gezond, terwijl in kringen, cursussen, jongerenwerk of conferenties heel andere invloeden aanwezig zijn. Ook aanbevolen boeken, podcasts en gastsprekers kunnen een gemeente theologisch vormen.

Daarom is het verstandig om naar het hele plaatje te kijken.

Dit betekent niet dat een gemeente verantwoordelijk is voor alles wat ooit door een individueel gemeentelid wordt gelezen of beluisterd. Maar wanneer bepaalde invloeden structureel worden aanbevolen of een vaste plaats krijgen in het gemeenteleven, zegt dat wel iets.

▶ 8. Er worden liederen gezongen die mooi klinken maar weinig aanbidding bevatten

Ook hier geldt niet elk 'fout' lied diskwalificeert een gemeente maar als er voortdurend liederen worden gezongen die meer over het gevoel van de gelovige gaan dan dat God en Jezus worden verhoogd en aanbeden dan is dat een teken aan de wand.

In de praktijk zijn er vaak meerdere zangleiders (m/v) die hun eigen voorkeuren qua liederen inbrengen en dat is mooi maar als het gestuurd wordt richting de liederen van bijvoorbeeld Bethel, Elevation en Hillsong dan zegt dat ook wel iets.

▶ 9. Kritische vragen zijn niet welkom

Niemand vindt het prettig om voortdurend bekritiseerd te worden. Maar er is een verschil tussen een gemeente die omgaat met kritiek op een gezonde manier en een cultuur waarin eerlijke vragen worden ontmoedigd.

Wanneer vragen over leer of praktijk worden beantwoord met: *'Je moet gewoon vertrouwen op de leiding'*, *'Je bent kritisch omdat je niet openstaat voor de Geest'* of *'Wie ben jij om Gods gezalfde te beoordelen?'*, dan is dat geen gezonde basis voor geestelijk leiderschap.

Een gemeente hoeft niet met iedere criticus in discussie te gaan, maar oprechte vragen zouden gesteld moeten kunnen worden zonder angst of sociale druk.

Onderzoek de prediking en het onderwijs

De prediking is een belangrijke plaats om te ontdekken wat een gemeente werkelijk gelooft.

Luister niet alleen naar één preek. Bekijk meerdere diensten en, wanneer mogelijk, ook oudere preken. Vraag jezelf af:

- Wordt de Bijbel zorgvuldig uitgelegd?
- Wordt de context serieus genomen?
- Staat Jezus Christus en Zijn evangelie centraal?
- Is er ruimte voor de hele boodschap van de Schrift, ook voor onderwerpen die minder populair zijn?
- Worden menselijke ervaringen voortdurend boven de Bijbel geplaatst?

Een voorganger hoeft geen perfecte spreker of theoloog te zijn. Het belangrijkste is niet dat iedere preek indrukwekkend klinkt, maar dat er een herkenbare bereidheid is om de Schrift eerlijk te begrijpen en uit te leggen.

Kijk daarnaast naar andere vormen van onderwijs. Wat gebeurt er in Bijbelstudies, kringen en jongerenwerk? Juist daar kan zichtbaar worden welke ideeën werkelijk invloed hebben.

Stel vragen — en kijk of woorden en daden overeenkomen

Als je overweegt om je bij een gemeente aan te sluiten, kan een gesprek met een voorganger of oudste heel waardevol zijn.

Vraag gerust naar onderwerpen waar je vragen over hebt. Een gezonde gemeente hoeft niet bang te zijn voor een eerlijk gesprek. Maar luister niet alleen naar de antwoorden. Kijk ook naar de praktijk. Woorden kunnen mooi zijn. Uiteindelijk is het belangrijk of de manier waarop een gemeente functioneert daarmee overeenkomt.

Niet alleen ontvangen, maar ook bijdragen

Soms vinden vooral christenen die al jarenlang de Bijbel bestuderen het moeilijk om een gemeente te vinden waar zij op ieder moment diepgaand onderwijs ontvangen.

Dat kan een aanleiding zijn om de gemeente niet alleen te zien als een plaats waar je komt *halen*, maar ook als een plaats waar je kunt dienen.

Misschien kun je anderen bemoedigen. Misschien kun je je kennis inzetten in een Bijbelstudie, jeugdwerk of een ander onderdeel van de gemeente. Misschien kun je jongere christenen helpen groeien.

Dat betekent niet dat je ernstige dwaling moet negeren. Maar wanneer een gemeente in de kern gezond is, kan het goed zijn om te vragen:

Hoe kan ik hier niet alleen ontvangen, maar ook bijdragen aan het lichaam van Christus?

Christelijke gemeenschap is belangrijk

In onze tijd kunnen we vanuit huis naar de beste en de slechtste predikers ter wereld luisteren. Dat kan waardevol of destructief zijn, maar hoe dan ook online onderwijs is geen volledige vervanging voor christelijke gemeenschap.

We hebben andere gelovigen nodig. Om elkaar te bemoedigen, te corrigeren, voor elkaar te bidden en samen te groeien.

“In plaats van weg te blijven van onze samenkomsten, zoals sommigen doen, elkaar juist bemoedigen...” Hebrëeën 10:25a **NBV21**

Daarom kan een gemeente die niet perfect is, maar wel in de kern gezond, een betere plaats zijn dan geestelijk geïsoleerd raken omdat je nergens de ‘ideale’ gemeente kunt vinden.

Wat als er geen gezonde gemeente in de buurt is?

Soms is de zoektocht werkelijk moeilijk. Misschien zijn er weinig gemeenten in je omgeving of heb je na zorgvuldig onderzoek ernstige bezwaren tegen de beschikbare mogelijkheden.

In dat geval kan het de moeite waard zijn om verder te reizen. Christelijke gemeenschap is belangrijk genoeg om daar offers voor te brengen.

In bijzondere omstandigheden kan ook een kleinere huisgemeenschap of samenkomst met andere gelovigen een oplossing zijn. Maar het is verstandig om niet uit teleurstelling of perfectionisme in isolatie terecht te komen.

Wie zoekt naar een gemeente die honderd procent overeenkomt met alle persoonlijke overtuigingen, zal waarschijnlijk nergens meer thuis kunnen zijn.

De vraag is uiteindelijk niet: **Waar vind ik een volmaakte gemeente?**

Maar: **Waar kan ik, met een goed geweten, samen met andere christenen Jezus Christus volgen, groeien in Zijn Woord en deel uitmaken van Zijn lichaam?**

Tot slot: wees onderscheidend, maar niet cynisch

De Bijbel roept ons op om te toetsen. Dat betekent dat we niet alles kritiekloos hoeven te accepteren wat zich christelijk noemt. Leer doet ertoe. Leiderschap doet ertoe. De manier waarop we de Bijbel lezen en uitleggen doet ertoe. Liederen doen ertoe.

Maar onderscheidingsvermogen is iets anders dan voortdurend wantrouwen.

Het doel van kritisch onderzoeken is niet om iedere fout te vinden of om te bewijzen dat geen enkele gemeente goed genoeg is. Het doel is om waarheid van dwaling te onderscheiden en om een plaats te vinden waar we samen met andere gelovigen Christus kunnen volgen.

Zoek daarom geen perfecte kerk. Zoek een gemeente die de Bijbel serieus neemt, het evangelie van Jezus Christus centraal stelt en bereid is om zich steeds opnieuw door Gods Woord te laten corrigeren.

En wanneer je rode vlaggen ziet, trek dan niet altijd onmiddellijk een conclusie. Onderzoek. Stel vragen. Kijk naar het geheel.

Maar wees ook niet bang om afstand te nemen wanneer blijkt dat ernstige en schadelijke dwaling structureel onderdeel is geworden van het geloofsleven van een gemeente.

Wees niet naïef. Wees niet cynisch. Wees onderscheidend — en blijf zoeken naar waarheid, liefde en gemeenschap in Jezus Christus.